

KOOPERATİFÇİLİK

KOOPERATİF

- Kooperatif; ortak ekonomik, sosyal, kültürel istek ve ihtiyaçlarını demokratik şekilde idare edilen bir kurum üzerinden karşılamak üzere bir araya gelen gönüllü insanlardan oluşan topluluktur.

KOOPERATİF

- ◉ 1163 sayılı KOOPERATİFLER KANUNU'nun 1. maddesi kooperatifi şöyle tarif ediyor:

“ ... ortaklarının belirli ekonomik menfaatlerini ... karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp, korumak amacıyla....kurulan, değişir ortaklı ve değişir sermayeli teşekküllere kooperatif denir”

KOOPERATİF

- Kooperatifler kişisel yardım, kişisel sorumluluk, demokrasi, eşitlik ve dayanışmaya dayalı, açıklık, sosyal sorumluluk ve diğerlerini önemseme gibi etik değerlere sahiptir.,

KOOPERATİF İLKELERİ

◉ Gönüllü ve Açık Üyelik

Kooperatifler üye olmanın sorumluluğunu almaya gönüllü herkese açık organizasyonlardır. Cinsiyet, sosyal, ırk, politik ve dini ayrım gözetmez.

KOOPERATİF İLKELERİ

⦿ Demokratik Yönetim

Kooperatifler uygulanan politikaları belirleme ve karar alma konularına katılan üyelerce kontrol edilen demokratik organizasyonlardır. Üyeler eşit oy hakkına sahiptir.

KOOPERATİF İLKELERİ

◉ Üyelerin Ekonomik Katılımı

Üyeler kooperatif parasını demokratik olarak kontrol eder, eşit olarak katılırlar. Para kooperatifin ortak çıkarı için kullanılır. Üyeler üyelik koşulu olarak sınırlı bir bedel öder. Üyeler kooperatifi geliştirmek ve diğer aktiviteleri desteklemek için ek bedel öderler.

KOOPERATİF İLKELERİ

◉ Üyelerin Ekonomik Katılımı

Üyeler kooperatif parasını demokratik olarak kontrol eder, eşit olarak katılırlar. Para kooperatifin ortak çıkarı için kullanılır. Üyeler üyelik koşulu olarak sınırlı bir bedel öder. Üyeler kooperatifi geliştirmek ve diğer aktiviteleri desteklemek için ek bedel öderler.

KOOPERATİF İLKELERİ

◉ Üyelerin Ekonomik Katılımı

Üyeler kooperatif parasını demokratik olarak kontrol eder, eşit olarak katılırlar. Para kooperatifin ortak çıkarı için kullanılır. Üyeler üyelik koşulu olarak sınırlı bir bedel öder. Üyeler kooperatifi geliştirmek ve diğer aktiviteleri desteklemek için ek bedel öderler.

KOOPERATİF İLKELERİ

⦿ Eğitimin Geliştirilmesi

Kooperatifler gelişim odaklı olarak, üyeleri ve seçilmiş temsilcileri, yöneticileri ve çalışanları için eğitim sağlayabilir.

KOOPERATİF İLKELERİ

⦿ Kooperatif İçinde İşbirliği

Kooperatifler kooperatif hareketini güçlendirip daha verimli hale getirmek için lokal, milli, bölgesel ve uluslararası yapılarda üyelerine hizmet verirler.

KOOPERATİF İLKELERİ

⦿ Topluma Karşı Sorumluluk

Kooperatifler topluluk gelişimi için üyeler tarafından onaylanan politikalara göre çalışırlar.

KOOPERATİF İLKELERİ

⦿ Topluma Karşı Sorumluluk

Kooperatifler topluluk gelişimi için üyeler tarafından onaylanan politikalara göre çalışırlar.

KOOPERATİF İLKELERİ

⦿ Topluma Karşı Sorumluluk

Kooperatifler topluluk gelişimi için üyeler tarafından onaylanan politikalara göre çalışırlar.

KOOPERATİF İLKELERİ

⦿ Topluma Karşı Sorumluluk

Kooperatifler topluluk gelişimi için üyeler tarafından onaylanan politikalara göre çalışırlar.

KOOPERATİFÇİLİK = İŞBİRLİĞİ

Kooperatifçilikte işbirliği; devlet yardımı olmaksızın tarafsız ve adil ilkelerle üretim, pazarlama, zararlardan korunma veya diğer hizmetlerin sağlanması için kişilerin oluşturdukları birleşmelerdir.

ÖNEMLİ OLAN....

- ◉ Şahısların gönüllü birleşmesi,
- ◉ Zararlardan korunma,
- ◉ Devlet yardımının mutlaka gerekli şart olmaması,
- ◉ Tüm faaliyetlerde tarafsızlık ilkesinin ön planda olmasıdır.

KOOPERATİFÇİLİĞİN AMAÇLARI

Ekonomik Nitelikli Amaçlar

- ◉ Sermaye birikimi sağlamak
- ◉ Ortakları için en iyi fiyata ulaşmak
- ◉ Ortaklara en yüksek geri ödemeyi yani risturn ödemesini sağlamak
- ◉ Piyasada istikrar ve piyasa barışını sağlamak
- ◉ En yüksek ciroya(satış geliri) ulaşmak

KOOPERATİFÇİLİĞİN AMAÇLARI

Sosyal Nitelikli Amaçlar

- ◉ Sermayenin tabana yayılmasına katkıda bulunmak
- ◉ Ortaklarına kendi-kendine yönetme
- ◉ Yeteneği(katılımcılık) sağlamak
- ◉ İşgücüne istihdam olanağı yaratmak

Bir kooperatif ile kâr amacı güden bir firma arasındaki farklılıklar

- 1) Sermaye birliğidir, sermaye ön plandadır.
- 2) Temel amaç max. kârdır.
- 3) Kontrol eldeki hisse oranına göredir. %50 den fazla hisseyi elinde tutan firmayı yönetir.
- 4) Firmanın kâr düzeyi arttıkça ortakların aldığı kâr da artar
- 5) Ortaklık sermaye oranına göre kârdan pay alınır.
- 6) Bir kişi birden fazla hisse alabilir.

- 1) Şahıs birliğidir. İnsan unsuru ön plandadır.
- 2) Temel amaç maliyet fiyatına hizmettir
- 3) Üyelik istisnalar dışında herkese açıktır
- 4) Kontrol demokratiktir. Yönetim gücü hisse ile ilgili değildir.
- 5) Ortak alış-veriş oranına göre kâr dan pay alır.
- 6) Bir kişi bir hisse alır. Fazla hisse genel kurul kararı ile belirlenir. Bunun üzerine çıkılması ortaklar için mantıklı değildir.

Bir kooperatif ile kâr amacı güden bir firma arasındaki farklılıklar

Şirketlerde esas amaç **kar maksimizasyonu** iken

kooperatiflerde amaç **maliyet minimizasyonu** dur.

ŞİRKET DENGESİ

Toplam gelir : 14.400 TL

Toplam masraf: : 7.800 TL

Toplam Kar: 6.600 TL

Üretim miktarı 12.000 Litre süt

Birim kar : 0.55 TL/Birim

KOOPERATİF İŞLETME DENGESİ

Toplam gelir : 12.000 TL

Toplam masraf: : 6.000 TL

Toplam Kar: 6.000 TL

Üretim miktarı 10.000 Litre süt

Birim kar : 0.60TL/Birim

KOOPERATİF ve ORTAKLIK KAVRAMLARI

Kooperatif işletmenin organizasyonu; birey ekonomisi (ortaklar) ve grup ekonomisi (kooperatif işletme) olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır.

KOOPERATİF ve ORTAKLIK KAVRAMLARI

Birey ekonomisinin amacı kendi sahip olduğu işletmede maksimum kâr'a ulaşmak olduğu halde, kooperatif işletmenin amacı ortağının hedefine ulaşması için gerekli olan koşulları en uygun şartlarda ona hazırlamaktır.

Gelirin Yükseltilmesi ve Sermaye Birikimine Katkı

Kooperatiflerin faaliyetleri Pazarlama ve Tedarik olmak üzere iki ana konu üzerinde yoğunlaşmaktadır.

Pazarlama hizmeti veren bir tarım kooperatifi “Üretici Rantı” sağlayarak, ortaklarının gelirinin yükselmesini sağlayabilir.

Bu gelir artışının bir kısmı tüketime bir kısmı ise yatırıma dönüşeceğinden ortakların işletmesinde “sermaye birikimini” artırabilir.

Gelirin Yükseltilmesi ve Sermaye Birikimine Katkı

Bunun yanında bir tarım kooperatifi girdi tedariki hizmeti verirken de “tüketici rantı” sağlayarak ortaklarında bir gelir artışı sağlayabilir. Bu gelir artışıda yine tüketim artışı ve sermaye birikimi olarak değerlendirilecektir.

Üretici Rantı = Ürünler için ortalama piyasa fiyatı üzerinde fiili olarak gerçekleşen ürün satış fiyatıdır.

Tüketici Rantı = Girdiler için ortalama piyasa fiyatı altında gerçekleşen girdi alış fiyatı

Kooperatifin gelir artırıcı etkisi sadece ürün ve girdi fiyatlarını etkileyerek olmaz.

Kooperatif ortağın ürünlerine daha fazla katma değer artışı sağlayarak ta ortağın gelirinin artmasına sebep olabilir. Buda kooperatifin gerekli içsel yatırımlarını yaparak ürün işleme teknolojilerini kooperatif bünyesinde oluşturmasıdır. Bu gün ülkemizdeki birçok Tarım Satış Kooperatifi bunu başarıyla gerçekleştirmektedir.

Kooperatifçilikte ortaklara bilgi transferi .

Kooperatif ortağın ürünlerine daha fazla katma değer artışı sağlayarak ta ortağın gelirinin artmasına sebep olabilir. Buda kooperatifin gerekli içsel yatırımlarını yaparak ürün işleme teknolojilerini kooperatif bünyesinde oluşturmasıdır. Bu gün ülkemizdeki birçok Tarım Satış Kooperatifi bunu başarıyla gerçekleştirmektedir.

Kooperatifçilikte ortaklara bilgi transferi .

Kooperatif bilgi aktarımında bulunarak hem ortaklarında teknolojik bilgi eksikliğini giderirken, aslında kendi geleceğini de güvence altına almaya çalışır. Bilgi transferi ortakların eğitimi ile ilgilidir. Bu eğitim, üretim teknolojisi yanında;

- *Kooperatifçilik eğitimi,
- *Ortakların hak ve sorumlulukları,
- *Kooperatifin kısa-orta ve uzun vadeli planları,
- *Yeni ürün geliştirme, kooperatif hesapları, kooperatifin finansmanı
- *Kooperatif Hukuku

konularında yoğunlaşmalıdır..

c) Sosyal Yönden Yükselmeye Katkı

Bir kooperatif ortaklığı her ortağa demokratik yollarla yönetim kademelerinde yer alma şansı vermektedir. Kooperatif üyesi olma, bu şansı kullanabilen ortaklar için toplumda saygınlık kazandıran bir unsur olabilmektedir.

c) Sosyal Yönden Yükselmeye Katkı

Bunun yanında kooperatifin ortakları için yapacağı gelir etkisi, servet artırıcı bir özellik gösterdiği takdirde, kooperatif ortağının toplumdaki yaşam standardındaki artış, sosyal statü yükselmesi ile sonuçlanacağı için, kooperatif ortağı olma ortaklar açısından toplumda bir ayrıcalık yaratabilecektir.

Bunu sağlayabilen bir kooperatif ortağın motivasyonunu ve bu motivasyonun sürekli yüksek tutulmasını sağlayacaktır. Motive olmuş ortak kooperatif aktivitelerine daha fazla katkıda bulunacaktır.

KOOPERATİF-ORTAK İLİŞKİSİNİN ANLAMI

Bu konu ortakların kooperatife olan sorumlulukları ile ilgili bir konudur. Ve aşağıdaki konularda yoğunlaşmaktadır.

a) Ortakların Kooperatif ile olan Ticari İlişkisinin Yoğunluğu ve Sürekliliği

Ortakların ürün teslim taahhütlerinin üzerine çıkarak ve girdi satın almalarında da kooperatif ile mümkün olduğunca yüksek oranda ticari işbirliği içinde olmaları kooperatif-ortak ilişkisinin yoğunluğunu ifade eder.

Ortakların Sermaye Taahhütlerini kısa sürede yerine getirmeleri

c) Ortakların Kooperatif Genel Kurullarına Yüksek katılımın sağlanması

Bu konu ortakların sorumlu oldukları ve yönetime ortak katılımının sağlandığı bir süreçtir.

Ortakların Sermaye Taahhütlerini kısa sürede yerine getirmeleri

c) Ortakların Kooperatif Genel Kurullarına Yüksek katılımın sağlanması

Bu konu ortakların sorumlu oldukları ve yönetime ortak katılımının sağlandığı bir süreçtir.

Ortakların kooperatiften beklentilerinin gerçekleşmesi için kooperatif işletmelerin ekonomide yüksek bir rekabet gücüne sahip olması ve yeterli bir Pazar payına sahip olması gibi bir zorunluluk doğmaktadır. Pazar payının yeterli düzeyde olması kooperatif işletmelerin yüksek rekabet gücünün olduğunu göstermektedir.

TEŞEKKÜRLER

